

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-05-12
Besvaras senast
2021-06-01

Till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:725 Vård till de som utsatts för sexuella övergrepp som barn

Rätten till bästa möjliga hälsa är en mänsklig rättighet – också för den som utsatts för våldtäkt, incest eller andra sexuella övergrepp.

- År 2020 ökade anmälda sexualbrott i Sverige till 24 100 (Brå, 2021). Under 2020 anmäldes det högsta antalet våldtäkter mot barn hittills, 16 procent fler än 2019. Vi vet att mörkertalet är stort, och undersökningar visar att det rör sig om 452 000 som utsätts för sexualbrott, varje år (NTU, 2020).
- Sexualbrott ger vårdkrävande skador – våldtäkt är det trauma som oftast leder till posttraumatiskt stressyndrom och är den starkaste kopplingen till självmord, självmordstankar och självskada. Konsekvenserna är ett förändrat liv med varierande grad av smärta, utmattnings- och psykisk ohälsa.
- I januari 2019 mottog Sverige kraftig kritik från Europarådets expertgrupp Grevio på grund av bristande tillgång till specialiserad traumabehandling för sexualbrottsutsatta.
- 2020 gav också Sveriges Kommuner och Regioner ut en rapport som bekräftade vårdens oförmåga att möta denna patientgrupps behov.

Senast 2022 ska Sverige återrapportera till Grevio om vilka åtgärder som har vidtagits.

Med rätt stöd och insatser kan den som utsatts få hjälp att läka. Men Sveriges regioner saknar kunskapen för att kunna ta emot denna stora grupp vårdsökande på ett patientsäkert sätt, då det:

1. Saknas kunskapsbaserade riktlinjer och rekommendationer.
2. Saknas vilja/förståelse/följsamhet till såväl nationella som internationella krav på specialistinsatser. Vi ser exempel på detta i Region Västerbotten, som beslutat att lägga ned Asta-teamet i Umeå, en av mycket få specialistmottagningar i landet som vänder sig till sexualbrottsutsatta. Region Västerbotten har i stället tagit in en konsult för kunskapshöjning som endast har kunskap om trauma, inte specialistkunskap om sexuella övergrepp. Ett annat exempel är Region Stockholm, som hävdar att det inte behövs någon specialistvård för sexualbrottsutsatta.

Sverige har i dag endast en specialistmottagning för vuxna som har utsatts för sexuella övergrepp i barndomen. Specialistkliniken finns i Region Stockholm men finansieras genom gåvor, bidrag och avtal med enskilda vårdcentraler. I dagsläget står över 1 000 sexualbrottsutsatta i kö för att få adekvat vård och behandling i Stockholm.

Regeringen har efter en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner avsatt 1,68 miljarder kronor till området psykisk hälsa och suicidprevention (för åren 2021–2022), varav 50 miljoner kronor satsas på traumavård. Vidare har regeringen avsatt cirka 1,5 miljarder kronor till området förlösningsvård och kvinnors hälsa (för åren 2020–2021).

Det finns dock inga öronmärkta pengar för specialiserad vård av sexualbrottsutsatta, utan detta ingår i områdena kvinnors hälsa samt psykisk hälsa och suicidprevention. Om inte specialiserad hjälp finns på detta område kommer suicid, psykisk ohälsa, missbruk etcetera med största sannolikhet att öka bland alla dessa utsatta människor. Det måste förebyggas av regeringen.

Med hänvisning till ovanstående vill jag ställa följande frågor till socialminister Lena Hallengren:

1. Hur ser ministern på att det tas fram nationella riktlinjer och program för behandling av vuxna som utsatts för sexuella övergrepp i barndomen?
2. Vilka åtgärder ämnar ministern vidta för att säkerställa att kunskapsbaserad vård görs tillgänglig för vuxna som har utsatts för sexuella övergrepp i barndomen, inkluderande incest och utsatthet för pedofila nätverk och trafficking?
3. Hur ämnar ministern verka för att säkerställa att det tas fram nationella riktlinjer och program för behandling av barn som har blivit utsatta för sexuella övergrepp?

.....

Marléne Lund Kopparklint (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders